

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα, Τηλ.: 210 72 33 221-2, 210 72 33 216, Fax: 210 72 33 217,

Website: www.nchr.gr, E-mail: info@nchr.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΘΩΟΤΗΤΑΣ:

Η ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΑΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Ιούνιος 2016

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Έχει συσταθεί με το Ν 2667/1998 σύμφωνα με κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, τις «Αρχές των Παρισίων». Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από τριάντα δύο φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και πολιτικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, πολιτικά κόμματα και υπουργεία).

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

«Ο κατηγορούμενος οδηγείται στο δικαστήριο για να δικαστεί σε μια δίκαιη δίκη, να αθωωθεί ή να καταδικαστεί, να τιμωρηθεί, αλλά όχι να διαπομπευθεί». Στη φράση αυτή συμπυκνώνεται η ανάγκη οριοθέτησης της ελευθερίας της πληροφορίας απέναντι στο επίσης θεμελιώδες δικαίωμα σε δίκαιη δίκη. Μιας οριοθέτησης που γνώμονά της οφείλει να έχει, αφενός, τη διασφάλιση της ελευθερίας του Τύπου και της ελεύθερης και αντικειμενικής πληροφόρησης της κοινής γνώμης και, αφετέρου, την προστασία της προσωπικότητας, της τιμής και της υπόληψης του κατηγορούμενου, ο οποίος πρέπει να προστατευθεί απέναντι στο ιδιότυπο τηλεοπτικό (ή και ηλεκτρονικό) ποινικό αρχείο που έχουν πια στη διάθεσή τους τα ΜΜΕ. Την πρακτική αυτή εναρμόνιση της ελευθερίας της πληροφορίας και του σεβασμού του τεκμηρίου αθωότητας στη συγκεκριμένη εφαρμογή τους επιχειρεί ο έλληνας νομοθέτης μέσα από μία σειρά νομοθετικών διατάξεων που οριοθετούν τη δεοντολογική υποχρέωση των ΜΜΕ και των δημοσιογράφων να σέβονται το τεκμήριο αθωότητας. Μια σειρά περιορισμών που απ' ό,τι φαίνεται στην πράξη δεν υπήρξαν αρκετοί για να προστατεύσουν αποτελεσματικά το τεκμήριο αθωότητας.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (εφεξής ΕΕΔΑ), στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, έχει διαχρονικά ασχοληθεί με τα ζητήματα που άπτονται τόσο, γενικότερα, της ελευθερίας έκφρασης και του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, όσο και, ειδικότερα, του τεκμηρίου αθωότητας, που έχει αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος γι' αυτήν.

Το παρόν προτεινόμενο πλαίσιο Συστάσεων που αναπτύσσει η ΕΕΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ανεύρεσης της σωστής ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων που συνδέονται με την ελευθερία της πληροφορίας και των δικαιωμάτων που απορρέουν από την αρχή της δίκαιης δίκης που προσδοκά ο κατηγορούμενος, φιλοδοξεί, αφενός, να ενισχύσει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη γενικά, δίνοντας έμφαση στην ανάγκη ουσιαστικής και αποτελεσματικής εφαρμογής των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των αρχών που κατοχυρώνονται σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για το σεβασμό και την προστασία του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και, αφετέρου, να συμβάλει στην εμπέδωση της υποχρέωσης σεβασμού του τεκμηρίου αθωότητας ειδικότερα, με τη λήψη μιας σειράς μέτρων και πρωτοβουλιών που θα επιτρέψουν την αποτελεσματικότερη γενικοπροληπτική του λειτουργία.